

Universitäts- und Landesbibliothek Bonn

**Index scholarum quae, ..., in Universitate Fridericia
Guilelmia Rhenana ... publice privatimque habebuntur**

Universität <Bonn>

Bonnae, WS 1839/40(1839) - WS 1895/96(1895)[?]

WS 1863/64

urn:nbn:de:hbz:5:1-14994

41

INDEX SCHOLARVM

QVAE

SVMMIS AVSPICIIS

REGIS AVGVSTISSIMI

G V I L E L M I

IN

VNIVERSITATE FRIDERICIA GVILELMIA RHENANA

PER MENSES HIBERNOS A. CIOCCCLXIII ET LXIV

A DIE XV. M. OCTOBRIS

PVBLICE PRIVATIMQVE HABEVNTVR

PRAECEDIT

PRISCAE LATINITATIS EPIGRAPHICAE SVPPLEMENTVM III

BONNAE

FORMIS CAROLI GEORGI

INDEX SCHOLARUM

GLATZ

STUDII ACADEMICI

REGIS ACADEMIAE

G A L L I E M I

IN

ACADEMIAE FRIDERICI GALILEI RHODANI

PER MENSES BRUNNOS A. MDCCCLXIII ET XLIV

A DIE XX. MC. OCTOBRI

PUBLICE PRIVATIQUE HABERENT

PRÆSENT

PRÆF. LATINITATIS FRIDERICI GALILEI RHODANI

BRUNNUS

FRIDERICI GALILEI RHODANI

IN

G A

UNIVERSITY

FOR

E

BRITISH

UNIVERSITY OF TORONTO

LIBRARY

C.H.I.M.O.L.I:IO.C.I,

A.P.O.I,O.N.I:DO.V.O.D.I:D

B

TVRPENONALIA ALII
CYATRON
CORCEVNI
PR

H

SEXGEMINIO.SEX.F

SAVEEIA

D

CESTIAQ.F

E

CINCIA.C.F

F

ETVATIONE.F

G

L.M.A.V.I.M

J

CTATIO.SEX.F

RECTOR ET SENATVS

VNIVERSITATIS FRIDERICIAE GVILELMIAE RHENANAE

CIVIBVS

S.

Novum nuper incrementum vetustae Latinitatis, h. e. eius quae circa tempora primi belli Punici fuit, memoriae ex eo titulo accessit quem in horum Supplementorum tabula III sub A repraesentavimus ad exemplum a Dominico Lib. Bar. de Guidobaldis Neapolitano pari liberalitati comitate nobis concessum. Quem ille titulum cum in 'Bullettino' archaeologico Italico, vol. II p. 23, primus publice proposuit, tum in 'Monumentorum Calenorum' libro singulari, nondum foras dato, aeri incidendum curavit in tab. III sub 2. Quippe prodit iste ex agro Caleno, stilo inscriptus cistellae rectangulae e terra cocta fictae, inscriptus autem ante cocturam et in latere quidem anteo aperturae apto. *) Ceterum sat planam intellectu inscriptionem habes:

C · HINULEIO · C · L
^ POLONE · DONO · DED

i. e. C. *Hinnuleius* C. l. *Apollini donum ded(it)*. Et eius quidem declinationis, quae est *Apol(l)onis* casu altero, hoc iam tertium ex monumentis exemplum prodit, praeter ea quae in poetarum scriptorumque libris servata cum alibi tractavimus tum nuper tetigimus Suppl. II p. ix. — Ad litteraturam autem quod attinet, nimius fuit Guidobaldus novam singularemque E litterae figuram

*) Totius cistellae figuram, una cum manu humana cuius palma porrecta illa tenetur, eleganter coloribus pictam vides in eiusdem Guidobaldi tab. III A fig. 2a: quae mihi tabula dum haec scribo demum perofficiose transmittitur. Nec incommode de acerra cogitare Guidobaldum patet. Ceterum servari hoc monumentum hodie in 'museo nationali' Neapolitano sciendum est.

eamque tamquam suo peculiari iure fruentem hanc constituens $\text{H N L D } \wedge$. Nec enim eius figurae insolentia alia ratione censenda est atque qua aliae quoque in eodem titulo litterae lineis non coeuntibus hiant: $\text{H N L D } \wedge$. Qualia exempla in P. L. M. indicibus palaeographicis p. 119^c designata non adeo pauca habes. — Ceterum cultus Apollinis quam cordi fuerit Calenis, recte Guidobaldius monuit satis e nummis illorum intellegi: quales cum apud Carellium repraesentatos vides tum in P. L. M. t. VII, 35.

Ad Praenestinam antiquitatem reliqui tituli pertinent hac tabula consociati: quorum ectypa chartacea a viro praestantissimo Petro Cicerchia Praenestino accepta amice ut solet Guilelmus Henzenus nobiscum communicavit.

Et de eo quidem quem sub *B* posuimus paucis idem significavit in 'Bulletin' arch. Rom. a. 1863 p. 8, receperatque eum iam Mommsenus in Inscr. Lat. antiquiss. p. 562 n. 1541. Nec plus quam ab illis vel lectum est vel intellectum, nobis expiscari licuit: tam misere corrosum vel ut verius dicam deruncinatum lapidem tam mutilae hodie reliquiae pristinae scripturae occupant. Quod ut quale tandem esset et unde factum prorsus resciscerem, Wolfgangum Helbigium Dresensem, disciplinae Bonnensis tam gnavum quam officiosum alumnum, facile precibus meis movi ut adito Praenestinatorum opido saxum illud diligenter examinaret deque eo haec ad me referret quae infra scripsi fide verborum servata.

'Die praenestinische Turpenusinschrift befindet sich auf einem Steine, in welchem man, da er für eine Bildsäulenbasis zu klein ist, nach allen Analogien eine Ara erkennen muss. Auffällig ist die Schmalheit der beiden Seiten, welche hinten an die Inschriftseite ansetzen. Schon dies macht es wahrscheinlich, dass die hintere Hälfte der Ara abgeschlagen ist. Zur Gewissheit wird diese Ansicht dadurch, dass sich in demselben Garten, wo sich die bisher bekannte Hälfte vorfindet, auch die andere erhalten hat. Denn dass die beiden Steine zusammengehören, lehrt einmal die vollständig identische Beschaffenheit der Leisten und Hohlkehlen, welche die Basis der beiden Steine bilden, ferner die Vergleichung der Maasse. Bei beiden beträgt die Breite der Hauptfläche

uens I: Nec enim
ua aliae quoque in
∧. Qualia exem-
ta non adeo pauca
lenis, recte Guido-
um apud Carellium

nt hac tabula con-
tro Cicerchia Prae-
cum communicavit.
significavit in Bul-
ommsenus in Inscr.
vel lectum est vel
el ut verius dicam
ae scripturae occu-
resciscerem, Wolf-
am gnavum quam
Praenestinatorum op-
me referret quae

uf einem Steine, in
in ist, nach allen
die Schmalheit der
etzen. Schon dies
Ara abgeschlagen
ss sich in demsel-
ndet, auch die an-
zusammengehörigen,
it der Leisten und
en, ferner die Ver-
te der Hauptfläche

(d. i. bei der bereits bekannten Hälfte die Fläche, auf welcher sich die Inschrift befindet) 0.41 M., die Länge derselben vom Ende der darüberreichenden Leiste bis zum Beginn der ersten unten an der Basis befindlichen 0.5, die Länge der untersten und grössten Leiste der Basis 0.6. Der Peperin ist bei beiden Steinen derselbe. Diese durchgehende Uebereinstimmung kann nicht Zufall sein, sondern beweist schlagend die ursprüngliche Zusammengehörigkeit der beiden Fragmente. Die Ara war ursprünglich auf allen Seiten mit Inschriften versehen, so auch auf der Fläche, welche der mit der Turpenusinschrift gegenüberlag. Doch ist diese von moderner Hand mit dem Meissel derartig bearbeitet, dass von der Inschrift nichts zu lesen ist und lediglich noch einige Hasten von Buchstaben bemerkbar sind, von denen sich nur so viel sagen lässt, dass sie etwas kleiner sind als die der bekannten Inschrift der Gegenfläche. Man sieht deutlich, dass die Ara absichtlich gespalten und die beiden so gewonnenen Steine mit dem Meissel bearbeitet worden sind, wahrscheinlich um sie als Bausteine zu verwenden. Auch die Flächen, welche durch den Spalt entstanden sind, sind bereits an vielen Stellen bearbeitet und geglättet, so dass unter diesen Umständen eine Correspondenz der Brüche der beiden Fragmente unmöglich ist. Auch die Turpenusinschrift selbst ist durch Meisselhiebe hart mitgenommen und die Destruction ihrer rechten Seite daraus zu erklären. Am Originale selbst ist es leicht die Meisselspuren von den Hasten der Buchstaben zu unterscheiden, schwierig im Abklatsch. Ich bemerke daher, dass in der ersten Zeile die Lesart TVRPENO PAT unumstösslich feststeht. Nach dem Papierabdrucke möchte man geneigt sein, zwischen den Lesarten PA und M zu schwanken. Doch ist das, was man für die linke innere Hasta eines M halten könnte*), wie die Betrachtung des Originals lehrt, entschieden ein Meisselhieb, welcher die in ihrer ganzen Länge deutlich sichtbare linke Hasta des A schneidet.

Haec igitur cum ita sint, mirum non est nihil hodie superstes esse praeter has litteras, quarum certas plene perscripsimus, mutilarum apices pro re nata supplevimus:

TVRPENOPATRI
CVATRON ALIN
LORCEVIV
PR

*) In eis quae mihi missa sunt ectypis duobus eiusmodi nihil apparet.

Turpeni dei non minus obscura nobis quam aliis memoria. — Versu 2 interposita inter N et A lacuna cum quattuor tantum aut summum quinque elementorum capax sit, praestabit Mommseni supplemento C·VATRON^{ius} ..f. sALIN^{us} paullo brevius hoc C·VATRONⁱ ..f. sALIN... Ita enim quod iuxta positas habes plenam ORCEVIV^s et breviatam VATRONⁱ formam, id quam saepe factum sit exempla docent Indic. palaeograph. p. 115^b a nobis composita. — Ceterum has ipsas gentes Praenestinas, cum Vatroniam tum etiam frequentiore Orceviam, satis iam novimus ex illis titulis quorum tantam nuper multitudinem sepulcretum Praenestinum in lucem prodidit.

Huius enim sepulcreti cum post Henzenum Mommsenus I. L. A. n. 74 — 165 duos et nonaginta titulos composuisset, e quibus unum et sexaginta lithographi arte imitati sumus P. L. M. tab. XLV. XLVI. XLVII et XXXVI, mox quattuor novi a Cicerchia Henzenoque missi in eiusdem Mommseni Addendis p. 555 accessere. Rursus hos ei nunc septem excipiunt quos sub C—J repraesentatos intuemini: omnium ut numerus iam sit ad ciii auctus. Sunt autem hi quos infra posui.

D	CESTIA·Q·F
E	CINCIA·C·F
H	SEX·GEMINIO·SEX·F
G	L·MANICI·M·f vel l
F	L·PLAVTIO·M·F·L·N
C	SAVFEIA
J	C·TAPIO·SEX·L

In quorum lectione nihil ambiguum praeter unum G titulum: quem non profecto potueramus ita uti fecimus interpretari, nisi tum cum repertus est ipsum MANICI nomen legi potuisse Cicerchia testatus esset. — Ceterum e gentibus Praenestinis illis quattuor iam noveramus e ceterorum titulorum varietate: Cestiam Plautiam Saufeiam Tapiam; novae tres accedunt Cincia Geminia Manicia. Praeter L. Plautium autem unus solus in tanta multitudine exstat

— Versu 2 inter-
m quinque elemen-
ONius . . f. SALINUS
quod iuxta positas
quam saepe factum
posita. — Ceterum
requentiorem Orce-
uper multitudinem

us I. L. A. n. 74
unum et sexaginta
II et XXXVI, mox
Mommsemi Addendis
quos sub C—J re-
CIII auctus. Sunt

: quem non pro-
reptus est ipsum
eterum e gentibus
tutorum varietate:
incia Geminia Ma-
multitudine exstat

qui cum patris etiam avi notam iunctam habeat: M·OPIO·M·F·L·N n. 125,
sed is quidem aliquanto recentiorem aetatem aperte testans.

Quos in tab. III titulos proposuimus, quoniam uberiores enarrationem nec
requirunt nec admittunt, iuvat exspatiando ad Supplementorum fascicu-
los I et II paucis reverti eorumque quae illic commentati sumus aliquod

AVCTARIUM

subicere.

Et ad tab. IA quidem i. e. titulum Minucianum illum quod attinet,
dolendus est error quidam nec mea nec aliena culpa natus, a quo cum pro-
ficiscerer, fieri perfacile potuit ut a vera via aberrarem. Nam cum Brunnii
verba, quibus reperti monumenti quae condicio esset ad me rettulit, de tri-
bus saxis interpretatus essem in unum continuitatem ita iunctis ut eis ipsa
pars antica arae efficeretur, sero comperi unum solum solidumque saxum esse,
in cuius lateribus potius scripta essent quae ego duobus saxis medio conti-
guis tribuissem. De qua ratione si mihi prius constitisset, paullo minus cu-
pide in sinistra parte tale quiddam quaesivissem quod cum titulo principali
aliquo sententiae consiliive vinculo contineretur, sed ab illo prorsus posse
seiunctas esse L·I·XXVI notas facilius animum ut suspicarer induxissem. Quas
notas cum non tam coniecissem quam modeste et dubitanter quaesivissem num
forte liceret ad *Legiones* I et XXVI referri, non fuit difficile Mommseno id im-
pugnare I. L. A. Add. p. 558: ubi quae contra me dicta sunt, eorum fere
nihil est quod non contra me ipse dixissem vel saltem significassem, 'fe-
licioris ingenii sagacitati libenter cessurus': quando aliquod tamen ab ali-
quo periculum interpretandi fieri oportebat. Sagacitatem igitur maiorem
non diffitebor Mommsenianae coniecturae esse, qua *Loricæ Inlatae* XXVI
commendantur: feliciorem esse nec mihi facile persuadebo nec videtur sibi
ipse persuasisse, quippe ludere se tantum exempli causa fassus. Vt non
sine aliqua confidentia in Henzeni potius sententiam concedam de numerandi

nota cogitantis simpliciter in 'Bullettino' Rom. a. 1863 p. 61 sqq., qua quidem singulis rebus sacris in ipso sacrario adservatis sui singuli loci, eo quo in indicibus ordine enumerarentur, adsignati fuerint, hoc modo: *Loco 1 (num.)* XXVI. Cuius ille notationis e reconditoris qua valet doctrinae copiis quaedam exempla exprompsit prorsus apposita ad persuasionem.

Minus quam de notis illis solitariis Henzeno assentior de ipsius Minucii dictatura commentanti, quam aliter a Mommseno atque a me definitam ibidem disceptavit p. 58 sqq. Rem omnem ut paucis complectar, duorum tantum Minuciorum optionem esse dixeram: aut M. Minucii Rufi consulis anno 533, magistri equitum anno 537, sed cui dictaturae imperium cum ipso dictatore Q. Fabio Maximo singulari prorsus exemplo esse aequatum constaret: aut alicuius M. Minucii Rufi C. f., quem dictatorem intra annorum 533—535 spatium factum, licet brevi fortasse temporis intervallo interiecto abdicantem, Plutarchus prodidisset. Vtrique coniecturae erat quod obstaret. Posteriores ipsius dictaturae ratio aliquantum dissuadebat, ut quam rarissimo illa quidem aetate exemplo collatam esse viro non consulari intellegerem; priorem non dissuadere tantum, sed evertere illud videbatur, quod consulem Minucium omnino non Gai filium, qui est in titulo Romano, sed Luci filium Gai nepotem fasti Capitolini perhiberent. Igitur testimonii fidem cum potiorrem haberem sola consuetudine quadam, non potui non in posteriore sententia subsistere, rei insolentiam quocunque modo leniens vel excusans: ad excusandum eo quidem pronior, quo luculentius exemplum non profecto levioris insolentiae illud ipsum magisterium equitum praeberet cum dictatoris imperio aequatum, cuius rei probabilitatem, nisi certissimum testimonium iuberet, nemo umquam menti suae informaturus erat. Quod contra de dictatore non consulari illo simile testimonium non suppetere mirum videri propterea non poterat, quod et per se levioris momenti ea res esset, comparata quidem cum 'magistri equitum dictatoris' novitate, et illorum ipsorum annorum 533—535 memoria in Livianis libris intercidisset.

Huic igitur ratiocinationi Henzenum miror ita obviam ire ut accuratissime a Mommseno esse demonstratum narret, ante annum quidem 434 in XXXI

dictatoribus viros consulares non plures quam sedecim fuisse, ceteros non consulares omnes: ab illo autem anno non plura quam duo, vel adnumerato Glicia scriba tria exempla non consularium suppetere: unde consequens esse ut ab annis 533—535 dictatorem non consularem procul habendum esse intellegatur. Verum enim vero recordari iuvat, quae a Mommseno esse demonstrata dicuntur, me ipsum proposuisse omnia. Quippe ipse dixeram de dictatoribus non consularibus mira incuria ab enchiridiorum nostrorum scriptoribus ita statui, quasi unum tantum alterumve exemplum eius insolentiae reperiretur: ipse dixeram magno in hoc genere hiatu ab eorum annorum, qui ante a. 434 fuerunt, consuetudine eam aetatem distare quae post a. 433 fuit: ipse, quae proportio esset consularium et non consularium dictatorum, non indiligenti ut puto computandi opera definieram. Differunt sane numeri a Mommseno positi ab eis quos ego proposueram, sed specie magis quam re differunt: quippe causa prope omnis illius differentiae in eo cernitur quod ego, ne calidius agere viderer, eodem cum viris consularibus loco eos posse censi largitus eram qui illa aetate, qua consules omnino nulli fuerunt, summum in re publica imperium tribuni militum consulari potestate obtinuerunt. Quos tribunos militum (sunt autem qui huc pertineant numero decem) ubi cum ipsis consulibus aequaveris — hoc enim quis vel potuisse fieri vel rationi convenienter factum esse negaverit? — manent calculi mei, si a levioribus quibusdam rebus vel suapte natura dubiis discesseris, prorsus recti atque integri, atque adeo paullo distinctius illud docent, quomodo per duas aetates, anni circiter 391 finibus discretas, certi progressus sint a paucitate ad multitudinem non consularium dictatorum facti.

Cetera quae a Mommseno mihi opposita video, quantumvis per se fructuosa ad melius perspiciendas rei publicae rationes mutationesque videantur, tamen cum eius quae cummaxime agitur quaestionis notione non sunt eo vinculo coniuncta, ut ad hanc potissimum dirimendam valeant. Nam primum quidem Livius sive accurate et e vero de *lege consularium legendorum*, quae iam a principio obtinuerit, rettulit l. II c. 18, sive posteriorum auctorum vel fraude vel errore deceptus ad antiquitatem transtulit quod recentioris demum

aetatis more increbuisse: quid id ad ipsam posteriorem aetatem iudicandam confert? Item cum ego dixissem circa annum u. c. 434 videri nova *lege* aliqua ad pristinam in creandis dictatoribus severitatem reditum esse, contra disputans Mommsenus commodius, quam de *lege*, de senati consulto cogitari sat sane probabiliter ratiocinatur: verum ut tamen ne hoc quidem ad recte existimandam non consularis hominis Minucii dictaturam ullam vim habeat: nec enim profecto huius dictaturae gravior insolentia fit, si non a lege populi, sed a senati consulto certa quae post annum 433 invaluit consuetudo repetitur. Ergo hi duo argumentandi loci cum ad res secundarias (h. e. in hac quaestione secundarias) spectent, plus ponderis videri potest illud habere, quod caussam perspicere Mommsenus negat, cur illo potissimum anno 533 (sive annum 534 vel 535 substitueris) a consuetudine recederetur iam ad legis vicem prope accedente. Verum tamen in legis vicem ea consuetudo profecto iam circa annum 467 abierat, cum per temporis spatium plus quam tricenarium inter dictatores XIII nullum non consularem Roma vidisset*): et tamen non consularis eo anno ad dictaturam Q. Hortensius accessit. A quo tempore ad annum 533 cum anni circiter LXV interieci sint, quibus non plures fuerunt omnino quam octo dictatores, maiore adeo iure hac potissimum aetate infractam vel paulatim exolescentem pristinae vim consuetudinis menti nostrae informabimus: praesertim cum summae dignitatis dictatura, quae fuit rei gerundae caussa, iam ab initio sexti saeculi nulla exstisset. Quodsi de caussa quaeris neglectae ipsis annis 533 sq. consuetudinis, in promptu est respondere, plurimarum rerum causas latere ubi Livii libri praesto non sint. Et ipsius Hortensii illius e non consularibus deligendi quam in aperto esse

*) Nee enim anni 441 dictator C. Poetelius C. f. C. n. Libo Visolus satis causae video cur necessario alius credatur atque consul a. 408. (421?) 428. Nec dubitavit, alios ut taceam, Niebuhrius Hist. R. III p. 178. 343. Quodsi ita nimium inter primum consulatum et dictaturam annorum intervallum intercedere dixeris quam quod in unum hominem sat commode conveniat: at simillimum exemplum habes Cn. Fulvii Cn. f. Cn. n. Maximi Centumali consulis a. 456, dictatoris a. 491, quem tamen in non consularium dictatum numero ne Mommsenus quidem rettulit. Et ad ipsum dictaturae munus administrandum quidni multorum annorum senex, modo non decrepitus senex, potuit imprimis aptus videri?

causam dices? Nam quod eo tempore secessio plebis facta est, id etsi hanc vim habere potuit ut non e patriciis, sed e plebeiis dictator diceretur: at de plebe facti consules inde ab exeunte saeculo quarto minime deerant.

Haec igitur eo valere volo ut nimium fuisse Mommsenum intellegatur, qui non consularis Minucii dictaturam 'plane non admittendam' dicat. Qui quam ipse coniecturam amplectitur, eam cum plerisque longe audaciorem visum iri suspicatur, plane dicit quod equidem sentiam. Ad M. enim Minucium consulem a. 533, magistrum equitum a. 537, reversus fastos Capitolinos culpat, ut in quibus peccatum sit *L·F·C·N* pro eo quod esse *C·F·C·N* debuerit: quod si ego ausus essem, vix puto violentiae crimen effugissem. Nam quin reapse *L·F* scriptum esset in fastis, tum quidem cum ego scripsi dubitationi obnoxium esse prorsus non potuit, postquam eam ipsam Feae lectionem sua fide summae in hoc genere vir auctoritatis firmaverat syllogae Orellianae t. III n. 6436. Post demum coeptum est dubitari, quando iam Mommsenus (adnot. ad p. 557^b) quaerenti sibi ab Henzeno rescriptum memorat *L* litterae partem inferiorem nunc desiderari totam, quod autem reliquum esset tale damnum passum, ut tam pro *L* quam pro *M* accipi posset, nisi spatium obstaret nequaquam capax secundae litterae latioris: quare tam sibi quam Rossio subsistendum esse in Feae lectione videri. Neque aliter lapidis memoriam Henzenus ipse expressit I. L. A. p. 435. Sed ut fit, famae similis suspitio vires acquirit eundo. Novo enim examine quam scrupulosissimo instituto iam Henzenus scribit (Bullett. l. s. s. p. 60) rem esse per dubiam: non audere se, cum tam gravia argumenta pro *Gai filio* Minucio Mommseniano pugnent, prae fracte negare, posse fortasse olim *C* potius quam *L* scriptum fuisse: concedendum esse certis talem lectionem incommodis laborare, quae definit accuratius: sed his tamen dubitationibus fortasse non esse nimium tribuendum, cum perfectae aequabilitatis normam non ubique servet lapidum Capitolinorum scriptura. — Fideliter rettuli quae Henzenus testata fecit: unde pro se unus quisque, quid potissimum sequendum putet, arbitretur, non immemor tamen, etiamtum integriorem quam nunc est ipsum lapidem potuisse a Fea tractari. Mihi quidem de duabus rebus constat, quarum altera

ad sensum quendam veri, ad certum iudicium altera redit. Quippe de alio nisi de consule M. Minucio omnino cogitandum non esse, id quidem minimedum demonstratum esse confidenter affirmo: sentire me sic fateor, ut aliquanto plus probabilitatis habere M. Minucii C. f. non consulis dictaturam perseverem. Quamquam certam scientiam veri libenter concedo penes solos deos esse.

In eadem tabula **I** quam sub **B** repraesentavi speculi Cosani inscriptionem PROSEPNΛIS, de ea ne nunc quidem, lectis quae a Mommseno Add. p. 554 diversissimam in partem scripta sunt, aliter iudico atque p. XIV iudicandum esse intellexi. Nam ille cum eam formam 'videri hybridam' dicit 'et ex genetivo Latino *Proserpinae* Graecoque Περσεφόνης quodammodo mixtam', primum idonea argumenta talis mixturae desidero, quando illorum quae sunt PESCENIAES DIANAES cum similibus, pro certo habeo longe aliam rationem esse; praeterea autem, haec ipsa ut mittam, parum assequor quid sit omnino cur confusione, quam aliquo artificio comminiscare, simplicitatem posthabeamus quae est in propatulo. Ne longus sim in re, ut mihi quidem videtur, apertissima, breviter quaerere licebit num etiam illi genetivi, qui sunt *Latonas vias escas molas custodias Alcumenas* et praeter ceteros *familias*, ad Graecae declinationis similitudinem revocandi videantur, an e contractis *Latona-i-s familia-i-s* formis eadem ratione repetendi qua e *senatus dieis* et *parilibus* prodierunt *senatus dies* genetivi? item unde nisi ex ipsis *Albaīs Longaīs* (= *Proserpināis*) formis factae sint *Albaī Longaī*? prorsus ut e *senatus dieis* natae sunt *senatui diei*. — Verum de hoc genere universo suo loco dicetur explicatius, idque eo impensius quo minus probari posse ea video, quae de genetivo primae declinationis Latinae a singulari viro auctoritatis Francisco Boppio proposita sunt Grammaticae comparativae t. I p. 377 sq. 399 sq. ed. alt., rectissime meo iudicio derelicta ab Augusto Schleichero nostro in Grammaticae compar. compendiosae t. II p. 452 sqq.

In tabula II sub A propositus titulus Calenus quem in fine ostendit insolentiorum nexum litterarum, eum de *MENSE INTERKALARI* etiam Huebnerum interpretari e Mommseni Add. p. 559 n. 1505 cognovi. Vbi cur ipse Mommsenus ut probabilior hanc coniecturam commendat, ut in contignatione illa litterarum latere *MENSE IANVAR* dicat, causam non satis perspicio. Id enim etsi mihi quoque primo statim aspectu in mentem venit, tamen etiam in hac causa simplicitatem praestare artificio sensi: simplicitatem autem maiorem alterius interpretationis ipsa profecto elementorum figuratio testatur. Nam quod ad unius L. Cornelii Cinnae consulatum attinet singulariter perscriptum, qua quaeso necessitate in C. Marii locum, qui a. d. III idus Ianuarias diem supremum obiit, novum consulem L. Valerium Flaccum putabimus iam ante ineuntem mensem intercalarem vel suffectum esse vel suffectum satis innotuisse inter Calenos?

De eiusdem tabulae II fig. B i. e. de Praenestino titulo Metilii cum sum commentatus, Latii inscriptionum plurimarum negavi p. VII sat certum usum prius esse, quam illae Henzeni virtute ita omnes collectae digestae emendatae prodissent ut in commune paterent. Id quam recte dixerim, eius ipsius quo illo loco utebar tituli exemplo iam experior, unde Praenestinatorum videlicet *APOLLINEM TUTELAREM* meae disputationi adsciveram, non recte plus fidei Vulpio quam Gruteri auctori Vrsino tribuens, e quo ille pependit demum. Hunc enim lapidem ipse Henzenus peramicis litteris me admonuit tam suspectum esse, ut prope sine errandi periculo ad falsorum sordes relegatur. Ergo valeat *Tutularis* ille quamquam precario tantum admissus, locumque de iure sive *PVTIO* Mommseniano sive alii cuilibet cedat. — Praeterea haud scio an in tam vetusto titulo, quam est Metilianus, iusto liberalior fuerim in notis admittendis quales illae sunt *DE·CONL·S*: pro quibus, si integrum esset, nunc tales tantum commendarem quales exempli causa posui *DE·STIPE*. Quamquam vel sic aliquid dubitationis relictum esse fateor a dirempto inter duos versus *VARIANDO* vocabulo: quale discidium ab antiquioribus

titulis esse alienum solet. Quae tamen dubitatio haudquaquam eam vim habet ut cum Mommseno Add. p. 554 in litteris a Ceconio exceptis RIANDO latere posse PROBAVERO nobis persuadeamus meroque errore ^T positum pro S.

Ceterum de sermonis Praenestini proprietate quae cum olim composui Parerg. Plaut. I p. 196 tum nuper significavi Musei Rhen. t. XVI p. 607, eis novum documentum Guilelmus Schmitzius noster addidit e glossario Vaticano quod est in Angeli Mai Class. auct. t. VI p. 547: '*taeniae, vittae sacerdotum, apud Praenestinos flagra*'. — Item novum, hac ut opportunitate utar, illud est quod indidem p. 546 idem excerpit: '*stolones, ramuli maiores succrescentes ita dicuntur a Sabinis*': neque enim Sabinorum in hac caussa vel alibi vel apud Varronem rei rust. I, 2, 9 ulla mentio fit.

Ibidem sub C expressam pateram fictilem K. Atilii tractavit nuper, cui ipsi debebam, Detlefsenus in Gerhardii Diariis archaeol. a. 1863 n. 169 p. 13* sq. Originem autem Campanam prorsus confirmarunt Guidobaldii litterae plenae humanitatis, e quibus quae huc pertinent excerpta infra posui.

'La provenienza Campana non mi sembra più dubbia tanto pel monumento da Lei illustrato, che del Kireheriano' [P. L. M. X, n = p. 101] 'quando in un'altra terracotta col mito di Scilla pure a vernice nera con figure a rilievo da me illustrata nei Monumenti Caleni, venuta fuori dai recentissimi scavi Caleni del Novi, ho visto gl'istessi nomi, e spechiatamente vi trovo segnata la sigla K preceduta anch'essa come in quella Sua da un punto; che mi richiama al Cesone che Ella ha ricordato, e che riflettesi nel Cesone dei Falisci, di cui il Garrucci e il Detlefsen' [Bull. d. inst. 1861 p. 99]; 'e che frai Caleni dovea avere molta frequenza. Nell' ATILIO del mio frammento di patera che conservo vedo pure l' L arcaica; e tal nome, se non erro, non avendo nel momento a mano l'opuscolo di Vinet sul mito di Scilla, vedesi pure in una terra cotta dal medesimo illustrata. E quel ch'è più, fra i molti frammenti di terre cotte da me osservati presso il mio amico Commend. de Martino, che conservava tutt'i monumenti provenienti di Calvi, ri-

cordo aver visto una forma per vase a rilievo con figure, ov'era a rilievo scritto il nome di Atilio Se ora, in vista di molte terrecotte in cui un tal nome di Atilio riproducesi spesse volte, debba credersi piuttosto il padrone della figulina, non saprei dirlo francamente. In ogni caso è sempre il suolo Caleno che ne riproduce il nome e le opere; e queste sono bellissime, svariate in ogni genere, il che è ormai troppo risaputo rispetto al medesimo.

Levius est quod in patera pictam bestiolam per errorem scorpionem dixi, quem rectius Detlefsenus cancerum. Quamquam etiam magis e vero sic illam definiri, ut in 'crustaceis decapodis brachyuris' habeatur (quod genus vernaculo nomine *Krabbe* appellamus), doctissimus me collega zoologus comiter edocuit.

Postremo eiusdem fasciculi II p. XII prolatum supplementum mutilae lamellae Bononiensis mirum non est non nemini sat gravi cum mirationi tum offensionis fuisse. Non cogito nunc de Mommseni dubitationibus, quibus meam coniecturam, propositam Musei Rhen. t. XVII p. 607, impugnaverat Add. p. 561 *). Vbi quibus contra me usus est duobus argumentis, eis fateor me parum moveri. Primum enim quod exemplis destitui talem participii formationem (*facitus*) dicit, id ego quidem non meherecule ullo modo celaveram, sed eandem non destitui analogia tam diligenter ostenderam tamque propinquae *Saeturnus* formae similitudine probaveram ut, cur 'ne potuisset quidem ita

*) Ipsius interpretationi quod ego opposueram, parum intellegi ad quem illa spectarent a Mommseno commendata '*die nefastud facit*', id aegre assequor quomodo eis exemplis diluatur quae 'quodammodo posse comparari' contendit: '*flamen, sume sarmentum*' et '*hanc aram nequis dealbet*'. Scilicet addito *flamen* et *quis* id ipsum in promptu est quod illic desiderabam. — Ceterum quibus in hac caussa verbis Mommsenus utitur: 'sed ut ea quae proposui satis habeam ita defendisse, ut esse potuerint, non ut ita omnino neque aliter fuerint', ea verba possum prorsus mea facere: nec enim nullo pacto posse locum habere Mommseni rationem pronuntia-veram, sed diffidere me illi certis caussis allatis significaveram, nec mea coniectura professus sum ita me confidere, ut necessario ita rem fuisse neque ullo modo posse aliter se habere contenderem. Prudenter autem dubitando et sine acrimonia obloquendo et modeste coniectando plus, nisi fallor, in his litteris (ut in omnibus) quam temere credendo et obsequenter assentiendo et nihil audendo proficitur.

scribi' Mommsenus contendat (vel ut ipsius verba servem, 'sibi constare' dicat), minime perspiciam: praesertim cum ipse concedat eius aetatis titulum esse, cuius praeterea paucissima ad nos pervenerint monumenta sacra, eaque vetustate alius rei insolentiam, quam cum sua interpretatione esse coniunctam sensit, aliquatenus excusari dicat. Gravius videri potest quod ad ipsum castum spectat: hunc enim, qui Graecorum inter Romanos sacrorum proprius fuerit ut Isiacorum Cererisque, non posse non offendere 'iam translatum ad quintum sextumve urbis saeculum et ad sacra Iunonis Lucinae, deae si qua alia est plane Romanae'. Et ad aetatem quidem quod attinet, miror Mommsenum eorum oblitum esse quae ipse adscripserat titulo 'litteris antiquissimis scripto' n. 811 p. 207: 'legendum fortasse CERERES CASTAE, eo magis quod *castus Cereris* non semel nominatur (cf. Fest. p. 154 v. minuitur; Arnob. 5. 16). Ac profecto, si verum volumus fateri, a receptis libris Sibyllinis, vel ut distinctius loquar, a medio ferme saeculo tertio ad quinti sextique confinia sat magnum temporis spatium praeterlapsum erat, quo cum ipso cultu Cereris etiam Graecus ritus increbresceret: quode digna sunt quae conferantur composita a Marquardo testimonia Antiq. Rom. enchirid. t. IV p. 309 sq. Quid? quod ipsum ieiunium iam antiquissimis sacris Cereris certis verbis Dionysius Archaeol. I c. 33 tribuit: *ιδρύσαντο δὲ καὶ Δήμητρος ἱερὸν καὶ τὰς θυσίας αὐτῇ διὰ γυναικῶν τε καὶ νεφελῶν ἐδύσαν ὡς Ἕλλησι νόμος, ὧν οὐδὲν ὁ καὶ ἡμᾶς ἥλλαξε χρόνος*: qui etsi de templi vetustate somniat sane, tamen ipsum ritum a recentioris demum aetatis cogitatione aperte segregat. Nam quod anno u. c. 563 'ieiunium instituendum Cereri esse et id quinto quoque anno servandum' decemviri sacris faciundis renuntiaverunt teste Livio XXXVI. 37. id cum de certis sacris quinquennialibus interpretandum sit, nec privatum ieiunii usum ac ne publicum quidem multo antiquiorem excludit. — Ac tantum quidem de castu Cereris. Qualem castum etiam ad Iunonem Lucinam translatum esse scriptor sane nullus prodidit, sed monumentorum genus testari videbatur, quod tot exemplorum multitudine vicarium scriptorum experti sumus insigni horum studiorum beneficio h. e. epigraphicum. Absque quo esset, quot quaeso res et scitu et creditu dignissimas ignoraremus? In quo

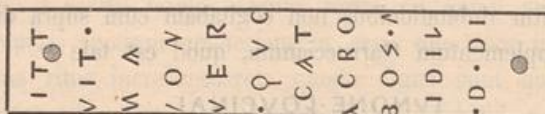
genere concedendum est eandem, quam in omnibus, legem valere, ut ne quid audeat coniectura quod vel ratio vel consuetudo vel ut uno verbo dicam analogia sive reprobet sive dissuadeat. Quid autem? intra trium ferme saeculorum decursum nonne a Graecanicis ad patrios deos alii quoque ritus peregrini translati sunt? an lectisternia et supplicationes domi nati ritus fuerunt? quae tamen genera constat paullatim in communem cultum etiam 'priorum' deorum Romanorum abiisse: de quo vide eundem Marquardtum disputantem l. s. s. p. 52 sqq. Quae quidem mutationes per quae et temporum intervalla et quas rerum varietates creverint, tam in obscuro est ut non sit mirandum de re minoris momenti et quae latius diffusa longeque patens fortasse numquam fuit, sed privati potissimum usus artioribus finibus circumscripta, qualis est ieiunii ritus, nihil admodum a scriptoribus proditum esse memoriae.

De his igitur dubitationibus non cogitabam cum supra dicebam lamellae Bononiensis supplementum Garruccianum, quod est tale

IVNONE · LOVCINAI
DIOVIS · CASTVD · FACITVD

non nemini non mirationi tantum, sed offensioni fuisse: possum addere et suspicioni. Nam profecto multo etiam maiore intervallo, quam a Cerere Iuno Lucina, ab eadem ipsius Iovis numen distare videbitur. Nihil saltem ad ieiunium Iovis probandum Horatii verbis efficies Serm. II, 3, 291: 'Iuppiter ... illo mane die, quo tu indicis ieiunia, nudus in Tiberi stabit.' Quae sive ad Iudaeorum Iovem referes cum multitudine interpretum, sive spectare ad Aegyptium ritum putabis, quod habet quo commendetur praeter cetera, at vix ullis machinis de Romanorum Iove Capitolino esse dicta persuadebis. Novum est igitur et solitarium nec commodo vinculo cum simili genere coniunctum, quod addiscendum nobis sit ex incertae originis supplemento Garrucciano. Sane quidem *γῆράσκομεν αἰεὶ πολλὰ διδασκόμενοι*, nec ea potissimum pars antiquitatis Romanae, quae ad religiones et ius sacrum pertinet, non permulta habet vel obscura nobis vel occulta, quorum vel praeter expecta-

tionem aliquo fortunae beneficio perspiciendorum spes sit: sed eo tamen intentius illuc esse incumbendum apparet, ut quam fieri possit certissime de fide testimonii constet. E Garruccio igitur, quid tandem huius rei esset, identidem sciscitatus litteras accepi conditas suavitate, quibus me certiore fecit non alibi plenum exemplum illud mutilae nunc lamellae (quod ego e schedis ms. alicuius bibliothecae petiit conieceram) nisi in suis ipsius copiis epigraphicis servari: quod unde prodierit et ad se qua via pervenerit, non satis accurate se nunc, plurimorum annorum intervallo interiecto, recordari, sed diligenter curaturum ut resciscat; de fide vel propter figuras litterarum prorsus ad morem antiquitatis factas nihil esse dubitationis posse, nedum ut ea fingi a quoquam potuerint vel videri possint ficta esse, quae in postica parte deperditi nunc aeris inscripta sint. Haec enim esse talia narrat:

Ex his miseris vocabulorum reliquiis non fuerit difficile v. 8 eruere *s* Δ CRO, v. 9 . . . BO ς dativum ablativumve, v. 10 *a* IDIL . . . Versu autem 6 positam Q figuram prorsus Graecam etsi paullo citius Mommsenus dixit nullo dum exemplo Latino observatam esse, tamen praeter speculum Berolinense tab. I F, in quo est MIRQVRIOS scriptum, tertium exemplum revera nondum innotuit. — Ceterum de hac tabella quaestionem omnem apparet ampliandam esse et expectandum si quid ad dispellendas tenebras, quibus origo monumenti obvolvitur, scrutando inquirendoque efficiatur.

Quoniam in corrigendis supplendisque eis versor quae prius proposita sunt, libet hac opportunitate uti ad dubitationes quasdam certo iudicio tollendas quae ad elogia Scipionum spectant. Quae cum ego in P. L. M. tabulis XXXVII—XLII quanta possem fide ad ectypa chartacea quae tum

in promptu erant expressissem, non neglectis quae de singulis quibusdam rebus sciscitanti mihi Brunnii Henzenusque respondissent, aliquot tamen annis interiectis postquam per exercitationum epigraphicarum occasiones academicas illa ipsa ectypa multorum manibus tractata atque aliqua ex parte detrita sunt, pauca quaedam vel mihi vel adolescentibus meis paullo aliter legenda esse visa sunt atque ab initio factum esset. De talibus igitur cum intellexissem breviter monendum esse in Enarrationis supplementis p. 104, fieri non potuit quin eadem mea fide interposita Mommsenus iteraret Add. p. 553. Quae omnia etsi per se levia videri possunt, tamen quoniam in his potissimum Scipionum monumentis, si verum volumus fateri, reapse nihil leve est, nequid scrupuli relinqueretur sed in dubiae coniecturae locum certa scientia succederet, precibus meis Wolfgangum Helbigium, cuius iam supra honorificam mentionem feci, haud aegre permovi ut denuo lapidibus illis religiosissime mea caussa examinatis, quid tandem in eis revera scriptum exstaret, tam diligenter definiret ut nunc tandem nullus iam videatur dubitationi locus relictus. Qua in caussa illud laetari licet quod singulis locis id ipsum, quod esse verum intellectum est, in ipsis tabulis lithographis conspicitur, vanas esse quae post natae sunt vel dubitationes vel suspitiones omnes apparuit. Quod ut aliis quoque prorsus persuadeatur, ipsas litteras Helbigianas infra ponendas duxi.

‘Endlich bin ich im Stande gewesen, den mir ertheilten Auftrag betreffs der Scipioneninschriften auszuführen. Da zwei der Inschriften, über welche Sie Auskunft verlangten, in beträchtlicher Höhe eingemauert sind und keine der im Arsenal des vatikanischen Museums befindlichen Leitern die hinreichende Länge hatte, dauerte es lange, bis die zum Hinaufsteigen nöthige Erlaubniss und Leiter geliefert wurden. — Was die von Ihnen gestellten Fragen betrifft, so scheint mir nach der von mir vorgenommenen genauen Prüfung die alte Lesung, wie sie auf Ihren Tafeln erscheint, allenthalben endgültig festzustehen. Allerdings befindet sich an allen fünf Stellen, über die Sie anfragen, irgendwelche Vertiefung im Steine, so dass die Betrachtung der Papierabdrücke sehr wohl zu der Vermuthung führen kann, es habe ursprünglich ein Buchstabe dagestanden. Doch lehrt die Besichtigung der Inschriften selbst, dass

jene Einschnitte nicht tief, scharf und regelmässig genug sind, um für Reste von Buchstaben gehalten zu werden, dass sie vielmehr theils von zufälliger Verletzung des Steins, theils von der technischen Bearbeitung desselben herrühren. Die Blöcke der Scipioneninschriften müssen nämlich mit einer Art von Zahnmeissel bearbeitet sein, welcher an den Stellen, wo er vom Steinhauer eingesetzt wurde, tiefer in den Stein eingriff, als auf der Strecke, auf welcher er an dem Steine herabglitt. Im Einzelnen ergibt sich Folgendes.

Taf. 39 f. Z. 7 GREMIV oder GREMIVM? Hinter v findet sich eine kleine Vertiefung im Steine, welche vermuthlich vom Ansetzen des Meissels herrührt, etwa so: GREMIV^u. Bis zum Rande des Steins liegt aber ein drei Finger breiter vollständig glatter Raum vor, wiewohl ich denselben erst durch Abkratzung des darübergeschmierten Mörtels blosgelegt habe. Wäre auf v ein M gefolgt, so müssten auf der blosgelegten Stelle irgendwelche noch so geringe Spuren davon übrig sein, was nicht der Fall ist.

Taf. 40 g. Z. 6 ANTIOCO oder ANTIOCOM? Anfangs glaubte auch ich bei Betrachtung des Steins, dass letztere Lesung die allein richtige sei. Hinter dem O nämlich ist der Stein bis zum Rande bestossen. Der Bruch nach dem O ist auffällig scharf geschnitten, so dass man wohl vermuthen könnte, er sei durch den Einschnitt der linken hasta des M begrenzt. Doch steht dem der Umstand entgegen, dass, wenn M dagestanden hätte, ein Stück der linken hasta unter dem Bruche sichtbar sein müsste, was nicht der Fall ist.

Taf. 40 h. Z. 3 ANNORV oder ANNORVM? Hinter dem v ist eine Scharte im Stein, welche auf dem Papierabdruck allerdings aussehen muss wie eine hasta des M. Das Ganze hat etwa dieses Ansehen: ANNORV^u. Der Strich hinter v ist jedoch nicht grade und nicht tief genug, um für einen Rest des M gehalten zu werden. Ausserdem müssten wir, wenn wir ihn dafür nähmen, ein so breitgesperrtes M annehmen, wie es die sonstige Gestalt des Buchstaben auf dieser Inschrift verbietet. Endlich haben wir hinter v bis zum Rande des Steines, abgesehen von jener Scharte, eine vier Finger breite durchweg glatte Fläche.

Taf. 40 i. Z. 2 ADVEIXEI oder ADVEIXEIT? Hinter dem i sind einige Punkte bemerkbar, etwa so: ADVEIXEI^u. Doch stehen sie dem i zu nahe und sind nicht tief genug, um für die Reste eines T gelten zu können.

Taf. 42 L. Z. 4 ist es ebenfalls nur falscher Schein, dass ACCVMM-
IAVEI gestanden habe. Allerdings sind hinter dem I einige ziemlich
starke Vertiefungen in der Richtung eines Perpendicularstrichs bemerk-
bar, etwa in dieser Weise: AVI-. Doch setzen sie nicht an den Stel-
len ein, wo man die Querstriche des E anzunehmen hätte; auch ist
vom I, welches nach dem E folgen sollte, keine Spur zu sehen, viel-
mehr die Fläche des Steines auch hier vollständig glatt.

In eisdem Scipionum elogiis etiam alia sunt ad veram lectionem arche-
typorum redeuntia, quae sat recte expedita esse negem. E quibus unum
nunc exemplum deligam, pertinens id ad tab. XLII, L: ubi cum in carminis
versu altero longo ex tempore constanter editum esset PROGENIEMGENVI,
ego Musei Rhen. t. IX p. 6 observaveram non hoc potius quam PROGENIEMI-
GENVI in lapide scriptum esse, interpositam autem lineolam, quae I litterae
speciem prae se fert, non esse aliunde nisi ex errore lapicidae repetendam.
Contra visum est Mommseno, qui I. L. A. p. 21 n. 38 illa ipsa lectione sus-
cepta culpam a lapidario remotam in poetam transtulit hoc constituto versiculo:

Prōgeniē mi genui, facta patris petiei:

h. e. *progenie(m)*. Talem igitur pentametrum cum ab ullo unquam vel me-
diocri poeta factum negavero, vix esse verendum videtur ne in cuiusquam
reprehensionem incurram. Neque ipse, nisi fallor, Mommsenus unquam pro-
basset, nisi sibi imponi a Lachmanno passus esset, a quo rarissimum hoc et
antiquorum poetarum proprium *συνεμφωνίσεως* genus, in quo *i* vocalis ita de-
litescat ut syllabam non faciat longam, demonstratum dicit commentariorum
Lucretianorum p. 129 sq. Eam autem doctrinam, qualem quidem illic latius
patentem proposuit, cui praeter ipsum Lachmannum placuisse dicam, novi
neminem: atque in Plauti potissimum Terentiique artem quo quis acriore stu-
dio sese insinuaverit, eo fere certius sibi persuadere video non esse illis
poetis ullo pacto tam deformes scabrosque versus tribuendos quales miro et
singulari, non mehercule (quo plerumque valet) sano et eleganti aurium iudi-
cio Lachmannus probavit:

Neque mēdaciloquius néque adeo árgutū magis:

Libérius vivēdi fuit potestas. nam ántea:

Di tibi malé faciant. prímus ésses mémoriter:

ut in paucis nunc subsistam. Quales numeri innumeri dubitari prorsus non potest quin aut manifestae corruptelae vel interpolationi debeantur aut longe aliam expediendi viam habeant: velut, ut ex hoc genere unum exemplum tamquam praeteriens perstringam, *malfacere* et *benfacere* et *beneficium* et *malficium* mihi constat eadem prorsus ratione pronuntiata esse qua est *Benventum* prisca aetate et dictum et scriptum cum aliis non paucis finitimis. Tantum affirmare confidenter possum, illa via si insistere liceat, nihil tam inconcinnum et expers artis, immo tam insolens nihil atque adeo prodigiosum esse, quod non spondeam aliquot exemplorum raritate me probaturum ut licitum olim et admissum: si modo hoc est probare, plus quam rationis severitati et sensui cuidam simplicitatis tribuere librarium auctoritati et memoriae codicum, cui quamdiu mancipata fuit, omnino sapere non coepit disciplina metrorum. — Verum esto ut paeonicae mensurae vocabulum, quale est *liberius* Terentianum, pro dactylo fuerit veteribus poetis: at eo saltem Lachmannus, ut conicio, ipse non praevidit doctrinam suam valituram ut etiam choriambus (e. c. quattuor syllabae primae *liberioris* formae) posse dactyli vices sustinere crederetur. Non autem aliud facere intellegitis, qui pro dactylo esse *progenie(m)* crediderit. — Ceterum recte et usitate *progeniem* *genui* sine *mihi* dativo dici non est quod probem pluribus.

Alia quae in promptu sunt huc pertinentia praestabit in proximam prooemiandi opportunitatem differre.

Quod superest, infra positarum scholarum copiam ac varietatem vestrae, cives carissimi, industriae commendatam volumus, industriam autem vestram Bono Eventui. Valete. Scr. Bonnae Id. Iul. a. CIOCCCCLXIII.

SCHOLAE

SECUNDVM ORDINES DISCRIPITAE

I. ORDINIS THEOLOGORVM CATHOLICORVM

1. Professores ordinarii

- I. O. HENRICVS ACHTERFELDT Dr. } scholas nullas habere pergent.
 I. G. IOSEPHVS BRAVN Dr. }
 FR. XAV. DIERINGER Dr. *Publice* I. Doctrinam de ecclesia Christi exponet bis p. h. h. x.
Privatim II. Theologiae dogmaticae partem I tractabit sexies p. h. h. ix. III. Artem homileticam docebit bis p. h. h. x. *Privatissime et gratis* IV. Exercitationes homileticas moderari perget h. p. i.
 B. I. HILGERS Dr. *Publice* I. Historiae ecclesiasticae partem III bis p. h. h. iv enarrabit.
Privatim II. Introductionem in libros sacros novi testamenti docebit ter p. h. h. xi. III. Historiae ecclesiasticae partem I tradet quinques p. h. h. ix.
 HENRICVS IOSEPHVS FLOSS Dr. *Publice* I. Historiam ecclesiasticam aevi recentissimi inde ab a. 1789 usque ad praesens tempus enarrabit bis h. vi. *Privatim* II. Encyclopaediam theologiae catholicae docebit bis h. xi. III. Historiae ecclesiasticae partem I tractabit quinques h. ix. IV. Theologiae moralis partem II sexies tradet h. viii.
 FRANCISCVS HENRICVS REVSCH Dr. *Publice* I. Apologiam veteris testamenti tradet semel p. h. h. v. *Privatim* II. Introductionem in libros sacros veteris testamenti docebit ter p. h. h. x. III. Librum Danielis interpretabitur ter p. h. h. v. *Privatissime et gratis* IV. Exercitationes exegeticas moderari perget semel p. h. h. p. i.

2. Professor extraordinarius

- LAVRENTIVS MAX. ROTH Dr. *Publice* I. Artem catecheticae tradet bis p. h. h. xii. II. De vocatione et praeparatione ad statum clericalem disseret semel p. h. h. p. i. *Privatim* III. Theologiae pastoralis partem I tractabit ter p. h. h. xii. *Privatissime et gratis* IV. Exercitationes catecheticas moderari perget semel p. h. h. p. i.

3. *Privatim docentes*

- FRANCISCUS KAVLEN Dr. *Gratis* I. Geographiam biblicam exponet bis p. h. h. viii. *Privatim* II. Librum Geneseos interpretabitur quater h. xii.
- IOSEPHVS LANGEN Dr. *Gratis* I. De regni Iudaeorum interitu disseret semel p. h. h. iv. *Privatim* II. Evangelium secundum Lucam interpretabitur quater p. h. h. iv.
- HVBERTVS THEOPHILVS SIMAR Lic. *Gratis* I. S. Pauli doctrinam tradet bis p. h. h. xi. *Privatim* II. Evangelium secundum Matthaeum tractabit quater p. h. h. iv.

II. ORDINIS THEOLOGORVM EVANGELICORVM

1. *Professores ordinarii*

- IOANNES PETRVS LANGE Dr. *Publice* I. Encyclopaediam theologicam exponet bis d. Iov. et Ven. h. xi. *Privatim* II. Theologiam dogmaticam docebit quinquies h. x.
- CONSTANTINVS SCHLOTTMANN Dr. *Publice* I. Geographiam Palaestinae tradet semel d. Merc. h. x. *Privatim* II. Historiam atque archaeologiam Israeliticam docebit quater h. x. III. Genesin interpretabitur quinquies h. ix.
- GVILELMVS LVDOVICVS KRAFFT Dr. *Publice* I. Historiam temporis, quo evangelium I. Christi effloruit, enarrabit semel p. h. d. Sat. h. viii. *Privatim* II. Historiam ecclesiae usque ad Gregorii VII tempora tradet quinquies p. h. h. viii. III. Historiam dogmatum tractabit quater p. h. h. iv.
- ALBERTVS RITSCHL Dr. *Publice* I. Theosophiam hodiernam adumbrabit semel d. Merc. h. xii. *Privatim* II. Theologiam symbolicam docebit quater h. xi. III. Pauli epistolam ad Romanos interpretabitur quater h. xii.
- THEODORVS PLITT Dr. *Publice* I. Doctrinam de cura animarum exponet dieb. Lun. et Iov. h. v. *Privatim* II. Artem catechetica docebit dieb. Mart. et Ven. h. v. III. Evangelia tria priora synoptice interpretabitur quinquies h. iv.

2. *Professor extraordinarius*

- ADOLPHVS HERM. HENR. KAMPHAVSEN Lic. *Privatissime et gratis* I. Chaldaismum biblicum docebit semel d. Mart. h. ix. *Publice* II. Proverbia Salomonis explicabit bis d. Lun. et Iov. h. ix. *Privatim* III. Introductionem in novum testamentum tradet quinquies h. v.

3. *Privatim docens*

- RVDOLPHVS BAXMANN Lic. *Gratis* I. Quattuor reformatorum vitas bis enarrabit dieb. Lun. et Iov. h. iii. *Privatim* II. Alteram ecclesiasticae historiae partem exhibebit quinquies h. viii.

III. ORDINIS IVRECONSVLTORVM

1. *Professores ordinarii*

- FERDINANDVS WALTER Dr. *Publice* I. Selecta capita iuris Germanici bis p. h. h. i. tradet. *Privatim* II. Encyclopaediam totius legitimae scientiae quater h. xii exponet. III. Hi-

storiā iuris Romani quinquies h. x enarrabit. IV. Ius Germanicum privatum quinquies h. ix docebit.

FRIDERICVS BLVHME Dr. *Privatissime et gratis* I. Libros iuris civilis interpretandi exercitationes moderabitur semel p. h. ab hora v ad vii. *Privatim* II. Encyclopaediam iuris tradet quater p. h. h. xii. III. Ius ecclesiasticum catholicorum et evangelicorum cum iure matrimoniali exponet sexies p. h. h. xi.

EDVARDVS BOECKING Dr. *Publice* I. Selecta iuris Romani capita proponet h. p. i. *Privatim* II. Pandectas (non excluso de hereditatibus iure) ad libros suos 'Grundriss der Pandekten' ed. V Bonnae a. 1861 ed. et 'Pandekten des römischen Privatrechts' vol. I Bonnae a. 1853 vol. II Lips. a. 1855 edd. quinis senisve p. h. horis xi. xii. iv docebit.

CAROLVS SELL Dr. *Publice* I. Gaii commentariorum librum primum, Iustiniani institutionibus comparatis, interpretabitur lectionibus Sabbatinis h. xii. *Privatim* II. Institutiones et fontium iuris Romani notitiam tradet sexies p. h. h. xi. III. Ius hereditarium Romanorum exponet quater p. h. h. xii. IV. Processum civilem iuris communis Germanici itemque Borussici explicabit sexies h. x.

CLEMENS THEODORVS PERTHES Dr. *Publice* I. Selecta capita iuris Germanici exponet bis h. p. i. *Privatim* II. Ius publicum Germanicum quinquies h. x tradet.

IOSEPHVS BAVERBAND Dr. *Publice* I. Doctrinam de hypothecis ex iure Francogallorum civili bis h. xii explicabit. *Privatim* II. Ius Francogallicum civile quod in terris Rhenanis viget sexies h. xi docebit. III. Ordinem iudiciorum criminalium tam ex iure Germanico communi quam e Francogallico quater h. xii tradet.

HVGGO HAELSCHNER Dr. *Publice* I. Selecta capita iuris publici h. p. i. tractabit. *Privatim* II. Ius naturae sive philosophiam iuris quinquies h. ix docebit. III. Ius poenale tam commune quam Borussicum quinquies h. iii explicabit.

2. Professores extraordinarii

ALFREDVS NICOLOVIVS Dr. *Publice* I. Selecta capita iuris ecclesiastici Borussici h. p. i. docebit. *Privatim* II. Ius gentium Europaearum quater h. ix tradet. III. Ius feudale quater h. iv exponet.

HERMANNVS HVEFFER Dr. *Publice* I. Ius matrimoniale bis p. h. h. iv tradet. *Privatim* II. Ius ecclesiasticum catholicorum et evangelicorum quater h. iii docebit.

HENRICVS ACHENBACH Dr. *Privatissime et gratis* I. Exercitationes iuris privati Germanici h. p. i. instituet. *Privatim* II. Historiam iuris Germanici quinquies h. x tradet. III. Ius civile Borussicum quinquies h. v docebit.

3. Privatim docens

OTTO KARLOWA Dr. *Gratis* I. Iustiniani institutiones interpretabitur h. p. i. *Privatim* II. Institutiones iuris Romani sexies h. iv tradet. *Privatissime* III. Repetitoria de iure Romano offert.

IV. ORDINIS MEDICORVM

1. *Professores ordinarii*

- F. I. C. MAYER Dr. *Publice* de cerebro animalium vertebratorum disseret d. Lun. et Mart. h. iii.
- MAVRICIUS NAVMANN Dr. *Publice* I. De historia artis medicae disseret bis h. p. i. *Privatim* II. Pathologiam et therapiam specialem docebit sexies h. iv. III. Clinicum et polyclinicum tam propaedeuticum quam therapeuticum moderari perget sexies h. xi et xii.
- C. GVILELMVS WVTZER Dr. *Publice* de morbis syphiliticis disseret bis p. h. dieb. Lun. et Iov. h. v.
- H. F. KILIAN Dr. *Publice* I. De morbis mulierum gravioribus bis p. h. h. v. disseret. *Privatim* II. Clinicum et polyclinicum obstetricium quotidie h. iv moderabitur. III. Artem obstetriciam universam sexies p. h. h. xii tradet. IV. Medicinam forensem et medicinae et iuris studiosos quater p. h. h. iii docebit. *Privatissime* V. Exercitationes practicas in phantomate quater p. h. h. v instituet.
- M. I. WEBER Dr. *Privatim* exercitationes anatomicas practicas una cum SCHVLTZIO P. O. sexies ab h. x ad xii et ab h. ii ad iv instituet.
- GVILELMVS BVSCH Dr. *Publice* I. De herniis disseret h. p. i. *Privatim* II. Clinicum et polyclinicum chirurgico-ophthalmiatricum quotidie h. ix moderari perget.
- MAX. SCHVLTZE Dr. *Publice* I. Splanchnologiae partem tractabit d. Sat. h. viii. *Privatim* II. Anatomiam corporis humani tradet sexies h. ix. III. Exercitationes anatomicas practicas moderabitur una cum M. I. WEBERO P. O. sexies ab h. x ad xii et ab h. ii ad iv. IV. Anatomiam comparatam docebit d. Mart. et Ven. h. iii.
- E. F. W. PFLVEGER Dr. *Publice* I. De secretionibus semel aget h. xi. *Privatim* II. Physiologiae partem secundam i. e. vegetativam quotidie h. xii tradet.
- I. FR. H. ALBERS Dr. *Publice* I. Materiam medicam generalem semel p. h. tradet. *Privatim* II. Materiam medicam specialem sexies p. h. h. v tractabit. III. Formulare medicum bis p. h. h. vi docebit. IV. Encyclopaediam atque methodologiam bis p. h. h. iv explicabit. V. Cursum diagnosticum quater p. h. h. iv instituet.
- C. OTTO WEBER Dr. *Publice* I. Cursum operationum in oculo instituendarum offert bis p. h. h. ii. *Privatim* II. Anatomiam pathologicam specialem docebit quater h. iii. III. Aeiurgiam seu doctrinam de operationibus chirurgicis una cum demonstrationibus instrumentorum et cum operationibus in cadavere tradet quinquies h. viii. IV. Ophthalmologiam docebit quater h. vi.

2. *Professores extraordinarii*

- HERMANNVS SCHAAFFHAVSEN Dr. *Publice* I. Anthropologiam bis p. h. h. iv docebit. *Privatim* II. Encyclopaediam et methodologiam artis medicae bis p. h. h. iv explicabit. III. Pathologiam et therapiam generalem cum demonstrationibus quater p. h. h. viii tradet.
- ADOLPHVS LIB. BARO DE LA VALETTE S. GEORGE Dr. P. E. Des. *Publice* I. De generatione disseret d. Sat. h. iiii. *Privatim* II. Anatomiam topographicam tradet d. Lun. et Merc. h. iii.

3. *Privatim docentes*

CAROLVS BINZ Dr. *Privatim* I. Materiam medicam sexies p. h. h. v explicabit. II. Formulare medicum semel p. h. h. vi docebit. III. Auscultationem et percussionem una cum exercitationibus practicis ter p. h. h. vi tractabit.

OTTO DEITERS Dr. *Gratis* I. Anatomiam organi auditus cum demonstrationibus microscopis exponet semel h. viii. *Privatim* II. Encyclopaediam et methodologiam artis medicae tradet bis h. v. III. Repetitorium anatomiae microscopicae instituet quater h. p. i.

C. M. FINKELNBVRG Dr. *Publice* I. De hygieine publica disseret bis p. h. h. v. *Privatim* II. Medicinam forensem et medicinae et iuris studiosis tradet quater p. h. h. v.

THEODORVS SAEMISCH Dr. *Publice* I. De oculi morbis interioribus disseret bis p. h. h. v. *Privatim* II. Clinicum ophthalmiatricum moderabitur bis p. h. h. x. III. Exercitationes ophthalmoscopicas instituet bis p. h. h. p. i.

CAROLVS WOLFF Dr. *Publice* pathologiam et therapiam morborum cordis bis p. h. h. p. i. docebit.

V. ORDINIS PHILOSOPHORVM

1. *Professores ordinarii*

FRIDERICVS THEOPHILVS WELCKER Dr. venerabilem senectutem excusans a scholis vacabit.

LVDOLPHVS CHRISTIANVS TREVIRANVS Dr. *Publice* plantarum cryptogamicarum historiam generalem exponet bis p. h. h. xii.

IACOBVS NOEGGERATH Dr. *Publice* I. Institutiones administrandae rei metallicae bis p. h. h. xii tradet. *Privatim* II. Geologiam quater docebit h. vi. Praeterea III. Exercitationes mineralogicas Seminarii Reg. physici hora consueta moderabitur.

CHRISTIANVS AVGVSTVS BRANDIS Dr. *Publice* I. Isagogen in ethices studium bis p. h. h. post. stat. exponet. *Privatim* II. Systemata philosophiae eorumque varias formas tam antiqui aevi quam christiani explicabit atque critice inter se comparabit quater p. h. h. iv. III. Metaphysices religionisque philosophiae fundamenta docebit quater p. h. h. v.

C. G. C. BISCHOF Dr. *Publice* I. Selecta geologiae capita d. Mart. h. v et vi tractabit. *Privatim* II. Chemiam analyticam experimentalem ter p. h. d. Lun. Mart. Merc. h. xi et xii exponet. III. Technologiam ter p. h. d. Iov. Ven. Sat. h. xi et xii docebit. Praeterea IV. Exercitationes chemicas Seminarii Reg. physici regere perget.

IOAN. FRIDERICVS AVG. VAN CALKER Dr. *Publice* I. Encyclopaediam philosophiae exponet bis p. h. h. v. *Privatim* II. Logicam et dialecticam docebit quater h. iv. III. Psychologiam empiricam et theoreticam explicabit quater h. v.

FRIDERICVS GVILELMVS AVGVSTVS ARGELANDER Dr. *Publice* I. Methodum minimorum quadratorum exponet bis p. h. h. xii. *Privatim* II. Theoriam motus corporum caelestium explicabit quater p. h. h. xi. III. De systemate solari populariter disseret bis p. h. h. xii. *Privatissime et gratis* IV. Exercitationes astronomicas practicas moderabitur h. c.

- FRIDERICVS DIEZ Dr. *Publice* I. Carminis Lusitani 'os Lusiadas' libros quattuor priores bis p. h. interpretabitur. *Privatim* II. Marcum ab Vlfila Gothice versum explicabit bis terve. III. Scholas Italicas habebit ter p. h.
- IVLIVS PLVECKER Dr. *Publice* I. Capita selecta theoriae luminis h. v explicabit. *Privatim* II. Physicam experimentalem sexies h. xii tradet. *Privatissime* III. Exercitationes Seminarii Regii physici regere perget.
- FRIDERICVS RITSCHL Dr. *Privatissime et gratis* I. Exercitationes societatis epigraphicae horis consuetis moderabitur. *Privatim* II. Encyclopaediam et methodologiam philologiae ita tradet ut simul artem criticam atque hermeneuticam singillatim explicet d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. iii. Praeterea III. in seminario Regio philologico cum Plauti Poenulum tractabit tum disputandi exercitationibus praeerit d. Merc. Sat. h. iii et iv.
- C. BERGEMANN Dr. *Publice* I. Chemiae organicae partem pharmaceuticam bis exponet h. iv. *Privatim* II. Chemiam experimentalem sexies h. iii docebit. III. Exercitationes chemico-pharmaceuticas ab h. viii in laboratorio pharmaceutico moderabitur.
- CHRISTIANVS LASSEN Dr. *Publice* elementa linguae Sanscriticae docebit bis p. h. h. x.
- LVDOVICVS SCHOPEN Dr. *Publice* Horatii Epistolas interpretabitur bis h. v.
- OTTO IAHN Dr. *Privatissime et gratis* I. Exercitationes seminarii archaeologici moderabitur bis h. xi. *Privatim* II. Platonis Convivium interpretabitur quater h. xii. Praeterea in seminario Regio philologico III. Euripidis Hippolytum tractabit et disputandi exercitationes moderabitur bis h. xi.
- IOANNES GILDEMEISTER Dr. P. O. DES. *Publice* I. Linguae Arabicae elementa docebit duce Casparii grammatica ter p. h. h. ii. II. Linguarum Indogermanicarum leges comparatione grammatica illustrabit quinquies p. h. h. x. *Privatissime et gratis* III. Haririi consessus proponere perget bis p. h. h. xi. IV. Lectiones Sanscriticas continuabit bis h. ii. V. Paninem explicabit semel h. xi. VI. In enarrandis libris Arabicis et Indicis, si desiderium fuerit, solito more perget binis horis p. c.
- HENRICVS CAROLVS LVDOLPHVS DE SYBEL Dr. *Publice* I. Exercitationes seminarii Regii historici instituet bis p. h. h. p. i. *Privatim* II. Historiam Europae inde ab a. 1789 usque ad a. 1815 docebit quinquies h. v.
- CAROLVS MONNARD Dr. *Publice* I. Litterarum Gallicarum saeculi XIX historiam bis h. vi enarrabit. *Privatim* II. Corneille poetae dramata selecta explicabit adiunctis loquendi scribendique exercitiis semel h. x et ter h. vi.
- G. B. MENDELSSOHN Dr. P. O. DES. scholas nullas habebit.
- PETRVS KNOODT Dr. *Publice* I. Philosophiae Graecae systemata exponet bis p. h. h. v. *Privatim* II. Logicam quinquies h. iv tradet.
- F. H. TROSCHEL Dr. *Publice* I. Herpetologiam et ichthyologiam docebit bis h. xii. *Privatim* II. Historiam naturalem generalem tradet d. Lun. Merc. Ven. h. iv. III. Zoologiam pharmaceuticam docebit d. Mart. Iov. Sat. h. iv. Praeterea IV. Exercitationes zoologicas Seminarii Regii physici moderari perget d. Iov. h. iii.
- CAROLVS SIMROCK Dr. *Publice* I. Carmina Theodisca selecta interpretabitur binis p. h.

- h. viii et ix. *Privatim* II. Historiam linguae litterarumque Germanicarum enarrabit quin-
quies p. h. h. viii. *Publice* I. Theoriam curvaturae linearum et superficium tractabit
AVGVSTVS BEER Dr. *Publice* I. Calculum infinitesimalem docebit quater p. h. h. ix. *Privatim* II. Calculum
ERWINVS NASSE Dr. *Publice* I. Regni Borussici administrationem exponet bis p. h. h. ix.
Privatim II. Oeconomiam publicam docebit quinques h. iv. *Privatissime et gratis* III. Exer-
citationes commilitonum oeconomico-politicas moderabitur h. p. i.
HERMANNVS SCHACHT Dr. *Publice* I. De plantis parasiticis semel h. ii aget. *Privatim*
II. De plantis officinalibus disseret easque siccitas et earundem partes officinales demon-
strabit ter h. xi. III. Pharmacognosiam botanicam explicabit ter p. h. h. xi. Praeterea
IV. Seminarii Regii physici exercitationes botanicas h. iii moderabitur.
ANTONIVS HENRICVS SPRINGER Dr. *Publice* I. Historiam artis aevi recentissimi semel
p. h. h. v enarrabit. *Privatim* II. Historiam artis recentioris inde ab ineunte saeculo de-
cimo quinto quater p. h. h. x tradet.
FRANC. GVILELMVS KAMPSCHVLTE Dr. *Privatissime et gratis* I. Exercitationes historicas
instituet semel p. h. h. v. *Privatim* II. Historiam Germaniae tradet quater p. h. h. xi vel xii.

2. Professores extraordinarii

- H. C. BREIDENSTEIN Dr. *Publice* I. Artis musicae doctrinam generalem et harmoniae sy-
stema semel h. c. tradet. *Privatissime* (sed nonnullis theologiae studiosis *gratis*) II. Scho-
las organo canendi una cum cantus exercitationibus horis commodis habebit. III. Exer-
citationes practicas modos musicos componendi instituet h. c.
F. CH. A RIESE Dr. *Publice* I. Trigonometriam planam et quam dicunt sphaericam bis p. h.
h. vi proponet. *Privatim* II. Geometriam analyticam figurarum in plano sitarum quater
p. h. h. v docebit.
PETRVS KAVFMANN Dr. *Publice* I. Politiam tradet d. Lun. Mart. h. x. *Privatim* II. gra-
vissima oeconomiae politicae praecepta docebit d. Lun. Mart. Merc. h. v.
FRANCISCVS RITTER Dr. *Publice* I. Taciti Germaniam interpretabitur h. x d. Merc. et
Sat. *Privatim* II. Doctrinam metricam Graecorum et Romanorum explicabit eadem hora
quattuor reliquis diebus.
GVSTAVVS RADICKE Dr. *Publice* I. Meteorologiam semel bisve p. h. h. v docebit. *Pri-
vatim* II. Geometriam analyticam figurarum in spatio sitarum ter p. h. h. x tradet. III. Ae-
quationes superiorum graduum ter p. h. h. x tractabit.
FRIDERICVS HEIMSOETH Dr. *Publice* I. Aristophanis Ranas interpretabitur bis p. h. h. x.
Privatim II. Sophoclis Oedipum regem quater h. ix tractabit.
NICOLAUS DELIVS Dr. *Publice* I. Historiam litterarum Anglicarum saeculi XIX tradet bis
p. h. h. iii. *Privatim* II. Dantis divinam comoediam interpretabitur ter p. h. h. iii. *Priva-
tissime et gratis* III. Linguas Provinciales et Francogallicam veterem docebit ter p. h.
H. LANDOLT Dr. *Publice* I. De analysi quantitatum aget semel h. p. i. *Privatim* II. Collo-
quia de selectis chemiae et pharmaciae quaestionibus instituet ter h. p. i. III. Exer-
citationes practicas in laboratorio chemico moderabitur d. Lun. Mart. Merc. Iov. Ven. ab h. viii
ad xii et a ii ad iv.

CAROLVS SCHAARSCHMIDT Dr. P. E. Des. *Publice* I. Exercitationes philosophicas moderari perget binis p. h. h. p. i. *Privatim* II. Logicam docebit quaternis p. h. horis p. i. III. Psychologiam docebit quaternis p. h. horis p. i.
 GERHARDVS VOM RATH Dr. P. E. Des. *Publice* I. Mineralogiam metallorum bis h. xi tractabit. *Privatim* II. Mineralogiam quater h. xi docebit. III. Petrographiam bis h. x tradet.

3. *Privatim docentes*

CAROLVS IVSTVS ANDRAE Dr. *Privatim* I. Geognosiam explicabit quater p. h. h. viii. II. Mineralogiam docebit quater p. h. h. ii.
 ALBERTVS MAXIMILIANVS FISCHER Dr. *Privatim* logicam quater p. h. h. p. i. docebit.
 F. GEHRING Dr. *Gratis* I. Capita selecta mechanicae analyticae tractabit. *Privatim* II. De aequationibus differentialibus aget.
 FRIDERICVS HILDEBRAND Dr. *Gratis* I. De plantis cryptogamicis semel d. Merc. h. x disseret. *Privatim* II. Plantarum anatomiam et physiologiam exercitationibus microscopicis illustratam docebit d. Lun. Mart. Iov. Ven. h. xii.
 GVILELMVS MAVRENBRECHER Dr. *Gratis* historiam concilii Tridentini ab anno 1545 ad 1563 enarrabit.
 IOSEPHVS NEVHAEVSE Dr. *Privatissime et gratis* I. Repetitorium et disputatorium de grayissimis philosophiae quaestionibus moderabitur bis p. h. h. p. i. *Privatim* II. Logicam docebit quater h. iii. III. Veteris philosophiae historiam enarrabit quater quinquiesve h. iv.
 CAROLVS A NOORDEN Dr. *Gratis* I. Historiam constitutionis regni Britannici tradet bis p. h. h. xiii. *Privatim* II. Historiam Germaniae enarrabit quater p. h. h. x. *Privatissime et gratis* III. Exercitationes historicas instituet bis p. h. h. p. i.
 AVGVSTVS REIFFERSCHIED Dr. *Gratis* I. Topographiam et antiquitates urbis Romae bis p. h. exponet. *Privatim* II. Ciceronis de republica reliquias ter quaterve h. c. enarrabit.
 THEODORVS STRAETER Dr. *Gratis* I. De Shakespearii tragoediis disseret semel p. h. h. xii. *Privatim* II. Artis philosophiam docebit quater p. h. h. xii.
 CVRTIVS WACHSMUTH Dr. *Privatim* I. Historiam Graecam inde a Solonis aetate enarrabit quater h. iv. *Privatissime et gratis* II. Disputandi exercitationes societatis philologicae moderari perget h. p. i.

R. NADAVD Lect. *Gratis* I. Voltairii tragoediam Mahomet semel p. h. tractabit. II. Grammaticam Francogallicam cum colloquiis coniunctam bis docebit. *Privatim* III. Disputationes et exercitationes scribendi una cum selectorum scriptorum Francogallicorum interpretatione ter instituet.

C. HOHE *Gratis* I. Artem delineandi semel p. h. ab h. ii ad iv docebit. *Privatim* II. De perspectiva lineari et de coloribus doctrinam tradet. *Privatissime* III. Exercitationes pingendi instituet.

ARTES GYMNASTICAE

Arma tractandi modos tradet EHRICH.
Saltandi institutiones offert RADERMACHER.

DISCIPLINARVM APPARATVS ET INSTITVTVA

Bibliotheca academica senis p. h. diebus ab h. ii ad iv patebit, legitimeque petentibus eius copiae prompte officioseque dispensabuntur.

Practerea apparatus et instituta variis disciplinis parata haec sunt: Anagnosterium academicum; — Institutum evangelico-theologicum; — Theatrum anatomicum, Clinicum et policlinicum medicum; Cursus practicus psychiatricus in nosocomio insanorum Sigburgensi per feriarum tempus instituendus; Clinicum et policlinicum chirurgicum et ophthalmiatricum; Apparatus instrumentorum et ligaminum chirurgicorum; Xenodochium obstetricium; Apparatus pharmacologicus; — Specula astronomica; Supellex instrumentorum physices; Laboratorium chemicum et practicum chemicum; Laboratorium pharmaceuticum; Museum mineralogicum zoologicumque; Hortus botanicus; — Gypsotheca illustrandae arti antiquae, Museum antiquitatum Rhenanarum; Apparatus musicus; Apparatus technologicus; — Institutum oeconomiae rurali exercendae.

Seminarii Regii homiletici et catechetici catholicorum exercitationes moderabuntur DIERINGER P. O. et ROTH P. E. — Theologiae catholicae studiosos in convictorio degentes moderante ROTHIO P. E. Inspectore repetendis lectionibus disputationibusque instituendis exercebunt Repetentes.

Seminarii Regii theologici evangelicorum exercitationes LANGE, SCHLOTTMANN et KRAFFT PP. OO. regere pergunt. — Seminarii Regii homiletici et catechetici evangelicorum exercitationes moderabitur PLITT P. O.

De seminario Regio philologico sub nominibus professorum ord. philos. RITSCHL et IAHN Directorum dictum est; — de seminario Regio physico sub nominibus professorum ord. philos. NOEGGERATH, BISCHOF, PLVECKER, TROSCHER et SCHACHT; — de seminario Regio historico sub nomine professoris ord. philos. DE SYBEL.

S C H O L A E

QVAE IN ACADEMIA CAMERALI ET GEORGICA POPPELSDORFIA HABEBVNTVR

In rei agrariae studium introducet initio lectionum HARTSTEIN Dr. et Dir.

Rerum rusticarum administrationem quater docebit idem.

Agricolationem sive agrorum pratorumque culturam bis p. h. tradet idem.

Curam ovium et porcorum, item lanae recte aestimandae artem docebit ter p. h. KRAEMER Dr.

Artem tabellarum rusticarum accepti et expensi recte conficiendarum ter p. h. tradet idem.

Pomorum curam ter p. h. explicabit SINNING inspector horti botanici.

Silvarum colendarum artem ter p. h. tradet VONHAVSEN Dr.

De venatu et piscatu semel p. h. disseret idem.

De instrumentis quae ad rem agrariam pertinent

Chemiam anorganicam

Physicam

Plantarum anatomiam et physiologiam ter p. h. tradet SACHS Dr. et Prof.

Zoologiam generalem et rusticam, item piscium culturam artificialem bis p. h. explicabit idem.

Mineralogiam et geognosiam bis p. h. exponet idem.

Mechanicam semel p. h. explicabit SCHVBERT architectus.

Architecturam rei rusticae accommodatam bis p. h. tradet idem.

Arithmeticam et algebram bis p. h. docebit idem.

Artem delineandi bis p. h. docebit idem.

Oeconomiam politicam sive nationalem bis p. h. proponet KAVFMANN Dr. et Prof.

Ius agrarium ter p. h. docebit ACHENBACH Dr. et Prof.

Anatomiam et physiologiam animalium domesticorum bis p. h. enarrabit SCHELL veterinarius.

De morbis quadrupedum domesticorum externis, de arte obstetricia, de arte equos calcandi bis p. h. disseret idem.

De curanda quadrupedum domesticorum valetudine semel p. h. aget idem.

ORFIA HABEBVNTVR

N Dr. et Dir.

det idem.

locebit ter p. h. KRAE-

m ter p. h. tradet idem.

otanici.

Dr. et Prof.

lem bis p. h. explicabit

MANN Dr. et Prof.

arrabit SCHELL vete-

a, de arte equos cal-

et idem.

SCHOLAE

HORARVM ORDINE DISCRIPTAE

THEOLOGICAE		IVRIDICAE	
CATHOLICAE	EVANGELICAE		
Theologiae moralis partem II sexies Floss P.O. — Geographiam biblicam bis Kaulen Dr.	Historiam ecclesiae usque ad Gregorii VII tempora quinques Krafft P.O. — Historiam temporis quo evangelium I. Christi effloruit semel idem. — Historiae ecclesiasticae partem alteram quinques Baxmann Lic.		VIII Splancl Acargiam giam et th lus quater organi audi
Theologiae dogmaticae partem I sexies Dieringer P.O. — Historiae ecclesiasticae partem I quinques Hilgers P.O. — Historiae ecclesiasticae partem I quinques Floss P.O.	Librum Geneseos quinques Schlottmann P.O. — Proverbia Salomonis bis Kamphausen P.E. — Chaldaismum biblicum semel idem.	Ius Germanicum privatum quinques Walter P.O. — Ius naturae sive philosophiam iuris quinques Haelschner P.O. — Ius gentium europaeorum quater Nicolovius P.E.	IX Clinicu nistricum poris huma
Doctrinam de ecclesia Christi bis Dieringer P.O. — Artem homileticam bis idem. — Introductionem in V. T. ter Reusch P.O.	Dogmaticam quinques Lange P.O. — Historiam atque archaeologiam Israeliticam quater Schlottmann P.O. — Geographiam Palaestinae semel idem.	Historiam iuris Romani quinques Walter P.O. — Processum civilem iuris communis ac Borussiae sexies Sell P.O. — Ius publicum Germanicum quinques Perthes P.O. — Historiam iuris Germanici quinques Achenbach P.E.	X Exercit Schultze bis Saemis
Introductionem in libros N.T. ter Hilgers P.O. — Encyclopaediam theologiae catholicae bis Floss P.O. — S. Pauli doctrinam bis Simar Lic.	Encyclopaediam theologicam bis Lange P.O. — Theologiam symbolicam quater Ritschl P.O.	Ius ecclesiasticum catholicorum et evangelicorum cum iure matrimoniali sexies Bluhme P.O. — Pandectas Boecking P.O. — Institutiones et fontium iuris Romani notitiam sexies Sell P.O. — Ius Francogallicum civile quod in terris Rhenanis viget sexies Bauerband P.O.	XI Clinicu mann P.O. us sexies S semel Pflu

IVRIDICAE

MEDICAE

PHILOSOPHICAE

Hm

VIII

Splanchnologiam semel Schultze P. O. — Achiargiam quinquies O. Weber P. O. — Pathologiam et therapiam generalem cum demonstrationibus quater Schaaffhausen P. E. — Anatomiam organi auditus semel Deiters Dr.

Exercitationes chemico-pharmaceuticas Bergemann P. O. — Carmina Theodisca selecta semel Simrock P. O. — Historiam linguae litterarumque Germanicarum quinquies idem. — Exercitationes chemicas Landolt P. E. — Geognosiam quater Andrae Dr.

Hm

IX

Clinicum et policlinicum chirurgico-ophthalmiatricum sexies Busch P. O. — Anatomiam corporis humani sexies Schultze P. O.

Carmina Theodisca selecta semel Simrock P. O. — Calculum infinitesimalem quater Beer P. O. — Theoriam curvaturae linearum et superficierum bis idem. — Regni Borussici administrationem bis Nasse P. O. — Sophoclis Oedipum Regem quater Heimsoeth P. E.

Hm

X

Exercitationes anatomicas practicas sexies Schultze P. O. — Clinicum ophthalmiatricum bis Saemisch Dr.

Grammaticam Sanscritam bis Lassen P. O. — Linguarum Indogermanicarum grammaticam comparativam quinquies Gildemeister P. O. — Gallice scribendi exercitia semel Monnard P. O. — Historiam artis recentioris quater Springer P. O. — Politiam bis Kaufmann P. E. — Doctrinam metricam Graecorum et Romanorum quater Ritter P. E. — Taciti Germaniam bis idem. — Geometriam analyticam figurarum in spatio sitarum ter Radicke P. E. — Aequationes superiorum graduum ter idem. — Aristophanis Ranas bis Heimsoeth P. E. — Petrographiam bis vom Rath P. E. — De plantis cryptogamicis semel Hildebrand Dr. — Historiam Germaniae quater a Noorden Dr.

Hm

XI

Clinicum et policlinicum medicum sexies Naumann P. O. — Exercitationes anatomicas practicas sexies Schultze P. O. — De secretionibus semel Pflueger P. O.

Chemiam analyticam experimentalem ter Bischoff P. O. — Technologiam ter idem. — Theoriam motus corporum coelestium quater Argelander P. O. — Exercitationes societatis epigraphicae semel Ritschl P. O. — Exercitationes seminarii Reg. philologici bis Iahn P. O. — Exercitationes seminarii archaeologici bis idem. — Hariarium bis Gildemeister P. O. — Paninem semel idem. — De plantis officinalibus ter Schacht P. O. — Pharmacognosiam botanicam ter idem. — Historiam Germaniae quater Kampschulte P. O. — Mineralogiam metallorum bis vom Rath P. E. — Mineralogiam quater idem.

THEOLOGICAE		IVRIDICAE	
CATHOLICAE	EVANGELICAE		
Artem catechetica bis Roth P. E. — Theologiae pastoralis partem I ter idem. — Genesin quater Kaulen Dr.	Pauli epistolam ad Romanos quater Ritschl P. O. — De theosophia hodierna semel idem.	Encyclopaediam totius legitima scientiae quater Walter P. O. — Encyclopaediam et methodologiam iuris quater quinquiesve Bluhme P. O. — Pandectas Boecking P. O. — Ius hereditarium quater Sell P. O. — Gaii commentariorum librum primum semel idem. — Ordinem iudiciorum criminalium tam ex iure Germanico communi quam e Francogallico quater Bauerband P. O. — Doctrinam de hypothecis ex iure Francogallorum bis idem.	Ham XII Clinico mann P. O. rie Kille dam i. e. v
			Ham II Exercit M. I. Web thalmicarum
	De quattuor reformatorum vitis bis Baxmann Lic.	Ius poenale tam commune quam Borussicum quinquies Haelschner P. O. — Ius ecclesiasticum catholicorum et evangelicorum quater Hueffer P. E.	Ham III De cereb P. O. — Med studies de citations a ber P. O. — P. O. — Ana O. Weber lette P. E. idem.
Historiae ecclesiasticae partem III bis Hilgers P. O. — Evangelium secundum Matthaeum quater Simar Lic. — Evangelium secundum Lucam quater Langen Dr. — De regni Iudaeorum interitu semel idem.	Historiam dogmatum quater Krafft P. O. — Evangelia tria priora quinquies Plitt P. O.	Pandectas Boecking P. O. — Ius feudale quater Nicolovius P. E. — Ius matrimoniale bis Hueffer P. E. — Institutiones iuris Romani sexies Karlowa Dr.	Ham IV Patholog Naumann stetricum q gnosticum q dam et me Encyclopaed bis Schaaf bis idem.

VRIDICAE

lopaediam totius legiti-
ae quater Walter P. O.
opaediam et methodo-
ris quater quinquiesve
P. O. — Pandectas Boe-
O. — Ius hereditarium
P. O. — Gaii commen-
librum primum semel
ordinem iudiciorum cri-
am ex iure Germanico
nam e Franco-gallico qua-
band P. O. — Doctri-
potheis ex iure Franco-
is idem.

onale tam commune quam
quinquies Haelsch-
Ius ecclesiasticum ca-
et evangelicorum quater
P. E.

ctas Boecking P. O. —
e quater Nicolovius
matrimoniale bis Huef-
Institutiones iuris Ro-
Karlowa Dr.

MEDICAE

Hm XII

Clinicum et polyclinicum medicum sexies Nau-
mann P. O. — Artem obstetriciam universam se-
xies Kilian P. O. — Physiologiae partem secun-
dam i. a. vegetativam Pflueger P. O.

Hm II

Exercitationes anatomico-practicas quotidie
M. I. Weber P. O. — Cursum operationum oph-
thalmicarum bis O. Weber P. O.

Hm III

De cerebro animalium vertebratorum bis Mayer
P. O. — Medicinam forensam et medicinae et iuris
studiosis destinam quater Kilian P. O. — Exer-
citationes anatomico-practicas quotidie M. I. We-
ber P. O. — Anatomiam comparatam bis Schultze
P. O. — Anatomiam pathologicam specialem quater
O. Weber P. O. — De generatione semel la Va-
lette P. E. — Anatomiam topographicam bis
idem.

Hm IV

Pathologiam et therapiam specialem sexies
Naumann P. O. — Clinicum et polyclinicum ob-
stetricium quotidie Kilian P. O. — Cursum dia-
gnosticum quater Albers P. O. — Encyclopaed-
iam et methodologiam medicinae bis idem. —
Encyclopaediam et methodologiam artis medicae
bis Schaaffhausen P. E. — Anthropologiam
bis idem.

PHILOSOPHICAE

Plantarum cryptogamicarum historiam generalem bis Trevira-
nus P. O. — Chemiam analyticam experimentalem ter Bischof P. O.
— Technologiam ter idem. — Institutiones administrandae rei me-
tallicae bis Noeggerath P. O. — Methodum minimorum quadrato-
rum bis Argelander P. O. — De systemate solari bis idem. —
Physicen experimentalem sexies Pluecker P. O. — Exercitationes
societatis epigraphicae semel Ritschl P. O. — Platonis Convivium
quater Iahn P. O. — Herpetologiam et ichthyologiam bis Troschel
P. O. — Plantarum anatomiam et physiologiam exercitationibus mi-
croscopicis illustratam quater Hildebrand Dr. — Historiam consti-
tutionis regni Britannici bis a Noorden Dr. — Artis philosophiam
quater Straeter Dr. — De Shakespearii tragoediis disseret semel
idem.

Linguae Arabicae elementa ter Gildemeister P. O. — Lectio-
nes Sanscriticas idem. — De plantis parasiticis semel Schacht
P. O. — Mineralogiam quater Andrae Dr. — Grammaticam Franco-
gallicam cum colloquiis coniunctam bis Nadaud Lect.

Seminarii physici exercitationes mineralogicas Noeggerath
P. O., zoologicas Troschel P. O., botanicas Schacht P. O. — En-
cyclopaediam et methodologiam philologiae una cum arte critica et
hermeneutica quater Ritschl P. O. — Plauti Poenulum et disputandi
exercitationes in Seminario Reg. philologico bis idem. — Chemiam
experimentalem sexies Bergemann P. O. — Litteras Anglicas sac-
culi XIX bis Delius P. E. — Dantis divinam comoediam ter idem.
— Logicam quater Neuhaeuser Dr. — Voltairii tragoediam Maho-
met semel Nadaud Lect.

Systematum philosophiae tam antiqui quam christiani aevi hi-
storiam criticam Brandis P. O. — Seminarii physici exercitationes
chemicas Bischof P. O., physicas Pluecker P. O. — Logicam et
dialecticam quater van Calker P. O. — Plauti Poenulum et dispu-
tandi exercitationes in Seminario Reg. philologico bis Ritschl P. O.
— Chemiae organicae partem pharmaceuticam bis Bergemann P. O.
— Logicam quinquies Knoodt P. O. — Zoologiam pharmaceuticam
ter Troschel P. O. — Historiam naturalem generalem ter idem.
— Oeconomiam publicam quinquies Nasse P. O. — Veteris philoso-
phiae historiam quater quinquies Neuhaeuser Dr. — Historiam
Graecam inde a Solonis aetate quater Wachsmuth Dr.

THEOLOGICAE		IVRIDICAE	
CATHOLICAE	EVANGELICAE		
Librum Danielis ter Reusch P. O. — Apologiam veteris testamenti semel idem. Historiam ecclesiasticam aevi recentissimi inde ab a. 1789 usque ad praesens tempus bis Floss P. O. Exercitationes homileticas Dieringer P. O. — Exercitationes exegeticas semel Reusch P. O. — De vocatione et praeparatione ad statum clericalem semel Roth P. E. — Exercitationes catecheticas semel idem.	De cura animarum bis Plitt P. O. — Artem catecheticae bis idem. — Introductionem in N. T. quinque Kamphausen P. E. Libros iuris civilis interpretandi exercitationes semel Bluhme P. O. — Ius civile Borussicum quinque Achenbach P. E. Libros iuris civilis interpretandi exercitationes semel Bluhme P. O. Selecta capita iuris Germanici bis Walter P. O. — Selecta iuris Romani capita Boecking P. O. — Selecta capita iuris Germanici bis Perthes P. O. — Selecta capita iuris publici bis Haelschner P. O. — Selecta capita iuris ecclesiastici Borussici bis Nicolovius P. E. — Exercitationes iuris privati Germanici bis Achenbach P. E. — Iustiniani Institutiones Karlowa Dr.	Ham V Ham VI Horis	De morbis — Exercitationes idem Albers P. Dr. — En medicae bi his Finke et medicina De oculi m Formu Ophthalmol odulationen malare med statuendis Historia De herniis nise micro stationes o — Patholog Wolff Dr.

IVRIDICAE

s. iuris civilis inter-
pretationes semel Bluhme
s. civile Borussicum quin-
tenbach P. E.

s. iuris civilis inter-
pretationes semel Bluhme

ta capita iuris Germanici
ter P. O. — Selecta iuris
capita Boecking P. O. —
capita iuris Germanici bis
P. O. — Selecta capita
iuris bis Haelschner P. O.
capita iuris ecclesiastici
bis Nicolovius P. E. —
iones iuris privati Germa-
Achenbach P. E. — In-
stitutiones Karlowa Dr.

MEDICAE

Hm V

De morbis syphiliticis bis Wutzer P. O. —
De morbis mulierum gravioribus bis Kilian P. O. —
— Exercitationes practicas in phantomate quater
idem. — Materiam medicam specialem sexies
Albers P. O. — Materiam medicam sexies Binz
Dr. — Encyclopaediam et methodologiam artis
medicae bis Deiters Dr. — De hygieine publica
bis Finkelnburg Dr. — Medicinam forensem
et medicinae et iuris studiosis quater idem. —
De oculi morbis interioribus bis Saemisch Dr.

Hm VI

Formulare medicum bis Albers P. O. —
Ophthalmologiam quater O. Weber P. O. — Au-
scultationem et percussionem ter Binz Dr. — For-
mulare medicum semel idem.

Hm VII

statuendis

Historiam medicinae bis Naumann P. O. —
De herniis Busch P. O. — Repetitorium anatomi-
ae microscopicae quater Deiters Dr. — Exer-
citationes ophthalmoscopicae bis Saemisch Dr. —
Pathologiam et therapiam morborum cordis bis
Wolff Dr.

PHILOSOPHICAE

Metaphysices ac religionis philosophiae elementa Brandis P. O. —
— Selecta geologiae capita semel Bischof P. O. — Psychologiam
empiricam et theoreticam quater van Calker P. O. — Encyclopae-
diam philosophiae bis idem. — Capita selecta theoriae luminis
Pluecker P. O. — Horatii Epistolas bis Schopen P. O. — Hi-
storiam Europae ab a. 1789 ad 1815 quinque a Sybel P. O. —
Philosophiae Graecae systemata bis Knoodt P. O. — Historiam artis
aevi recentissimi semel Springer P. O. — Exercitationes historicas
semel Kampschulte P. O. — Geometriam analyticam quater a Riese
P. E. — Gravissima oeconomiae politicae praecepta ter Kaufmann
P. E. — Meteorologiam semel bisve Radicke P. E.

Geologiam quater Noeggerath P. O. — Selecta geologiae ca-
pita semel Bischof P. O. — Libros Arabicos et Indicos bis Gilde-
meister P. O. — Litterarum Gallicarum historiam bis Monnard P. O. —
— Corneille poetae dramata selecta ter idem. — Trigonometriam bis
a Riese P. E. — Disputationes et colloquia Francogallica et exer-
citationes scribendi una cum selectorum scriptorum Francogallicorum
interpretatione ter Nadaud Lect.

Isagogen in ethices studium Brandis P. O. — Exercitationes
astronomicas practicas Argelander P. O. — Grammaticam Gothi-
cam Italicam Diez P. O. — Exercitationes seminarii Reg. historici
a Sybel P. O. — Exercitationes oeconomico-politicas Nasse P. O. —
— Artis musicae doctrinam generalem et harmoniae systema Brei-
denstein P. E. — Scholas organo canendi idem. — Exercitati-
ones practicas modos musicos componendi idem. — Linguae provin-
cialium et Francogallicarum veterem Delius P. E. — Colloquia de se-
lectis chemiae quaestionibus ter Landolt P. E. — De analysi quan-
titarum semel idem. — Logicam quater Schaarschmidt P. E. —
— Psychologiam quater idem. — Exercitationes philosophicas idem.
— Logicam quater Fischer Dr. — Capita selecta mechanicae ana-
lyticae Gehring Dr. — De aequationibus differentialibus idem. —
— Historiam concilii Tridentini Maurenbrecher Dr. — Repe-
titorium et disputatorium philosophicum bis Neuhaeuser Dr. —
Exercitationes historicas bis a Noorden Dr. — Topographiam et
antiquitates urbis Romae bis Reifferscheid Dr. — Ciceronis de
republica reliquias ter quaterve idem. — Exercitationes philologicae
Wachsmuth Dr. — Artem delineandi et pingendi et de perspec-
tiva lineari doctrinam Hohe.

PHILOSOPHICAE

MEDICAE

Philosophia in scholis antiquis philosophis...
Aristoteles in scholis antiquis philosophis...
Platon in scholis antiquis philosophis...
Socrates in scholis antiquis philosophis...
Pythagoras in scholis antiquis philosophis...
Zeno in scholis antiquis philosophis...
Epikuros in scholis antiquis philosophis...
Seneca in scholis antiquis philosophis...
Marcus Aurelius in scholis antiquis philosophis...
Plotinus in scholis antiquis philosophis...
Augustinus in scholis antiquis philosophis...
Boetius in scholis antiquis philosophis...
Avicenna in scholis antiquis philosophis...
Averroes in scholis antiquis philosophis...
Thomas Aquinas in scholis antiquis philosophis...
Albertus Magnus in scholis antiquis philosophis...
Dante Alighieri in scholis antiquis philosophis...
Petrus de Abano in scholis antiquis philosophis...
Giovanni Pico della Mirandola in scholis antiquis philosophis...
Renatus Cartesius in scholis antiquis philosophis...
Baruch Spinoza in scholis antiquis philosophis...
Gottfried Wilhelm Leibniz in scholis antiquis philosophis...
Immanuel Kant in scholis antiquis philosophis...
Friedrich Schlegel in scholis antiquis philosophis...
Hegel in scholis antiquis philosophis...
Karl Marx in scholis antiquis philosophis...
Friedrich Engels in scholis antiquis philosophis...
Ludwig Feuerbach in scholis antiquis philosophis...
Karl Kraus in scholis antiquis philosophis...
Friedrich Nietzsche in scholis antiquis philosophis...
Sigmund Freud in scholis antiquis philosophis...
Albert Einstein in scholis antiquis philosophis...
Werner Heisenberg in scholis antiquis philosophis...
Erwin Schrödinger in scholis antiquis philosophis...
Niels Bohr in scholis antiquis philosophis...
Paul Dirac in scholis antiquis philosophis...
Richard Feynman in scholis antiquis philosophis...
Steven Weinberg in scholis antiquis philosophis...
Leonard Susskind in scholis antiquis philosophis...
Edward Witten in scholis antiquis philosophis...

Medicina in scholis antiquis medicis...
Hippocrates in scholis antiquis medicis...
Galenus in scholis antiquis medicis...
Averroes in scholis antiquis medicis...
Thomas Aquinas in scholis antiquis medicis...
Albertus Magnus in scholis antiquis medicis...
Dante Alighieri in scholis antiquis medicis...
Petrus de Abano in scholis antiquis medicis...
Giovanni Pico della Mirandola in scholis antiquis medicis...
Renatus Cartesius in scholis antiquis medicis...
Baruch Spinoza in scholis antiquis medicis...
Gottfried Wilhelm Leibniz in scholis antiquis medicis...
Immanuel Kant in scholis antiquis medicis...
Friedrich Schlegel in scholis antiquis medicis...
Hegel in scholis antiquis medicis...
Karl Marx in scholis antiquis medicis...
Friedrich Engels in scholis antiquis medicis...
Ludwig Feuerbach in scholis antiquis medicis...
Karl Kraus in scholis antiquis medicis...
Friedrich Nietzsche in scholis antiquis medicis...
Sigmund Freud in scholis antiquis medicis...
Albert Einstein in scholis antiquis medicis...
Werner Heisenberg in scholis antiquis medicis...
Erwin Schrödinger in scholis antiquis medicis...
Niels Bohr in scholis antiquis medicis...
Paul Dirac in scholis antiquis medicis...
Richard Feynman in scholis antiquis medicis...
Steven Weinberg in scholis antiquis medicis...
Leonard Susskind in scholis antiquis medicis...
Edward Witten in scholis antiquis medicis...